

VIITTOMAKIELTEN LAUTAKUNNAN 91. KOKOUS

aika torstaina 21.3.2024, klo 10.06–13.41

paikka Zoom-kokous

läsnä:

jäsenet Sanna Paasonen puheenjohtaja
Pekka Pasanen
Thomas Sandholm
Lena Wenman

sihteerit Maria Andersson-Koski
Leena Savolainen

vieras Irja Seilola C. O. Malm -keskus, 6. §

tulkit Cecilia Hanhikoski
Tarja Sandholm

poissa:

jäsenet Janne Kankkonen
Laura Kanto
Mari Virtanen
Elin Westerlund

PÖYTÄKIRJA

1. § Kokouksen avaus.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.06.

2. § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätäntävaltaiseksi.

3. § Kokouksen esityslista.

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

4. § Lautakunnan edellisen kokouksen pöytäkirjojen tarkistaminen.

Tarkastettiin kahden edellisen kokouksen (89. kokous 29.11.2023 ja 90. kokous 10.1.2024) suomen- ja ruotsinkieliset pöytäkirjat. Ne hyväksyttiin muutoksitta. Kyseisten kokousten suomalaisella viittomakielellä viitotut koosteet eivät olleet vielä valmistuneet. Ne tarkistetaan seuraavassa kokouksessa.

5. § Vastine Tommi Jantusen artikkeliin.

Käsiteltiin sihteerien laatimaa luonnosta viittomakielten lautakunnan vastineeksi Tommi Jantusen artikkeliin [Onko suomalainen viittomakieli uhanalainen?](#) (ks. kokouksessa 10.1.2024, 4. §, tehty päätös laatia vastine). Luonnos nimeää vastineen olevan "kommentti".

Tausta-aineistona käytettiin muun muassa Kuurojen Liiton jo julkaisemaa vastinetta:

- suomeksi 14.2.2024 [Miksi emme saisi keskustella uhanalaisuudesta?](#)
- ruotsiksi 8.3.2024 [Varför skulle vi inte få diskutera teckenspråkens hotstatus?](#)

Päätös 1.

Luonnostekstiin päätettiin lisätä kappale, jossa kuvataan lyhyesti lautakunnan roolia viittomakielialan toimijana sekä sitä, millaisia seikkoja sen jäsenistöä koottaessa pyritään huomioimaan. Lisäksi päätettiin tehdä pieniä muutoksia muutamaan kohtaan tekstissä. Tekstiin tehdyt lisäykset ja muutokset tarkistetaan lautakunnan Whatsapp-ryhmässä. Kun teksti on hyväksytty, Kuurojen Liiton kielineuvoja laatii siitä käännöksen suomalaiselle viittomakielelle. Viitottu video tekstitetään suomeksi ja ruotsiksi, ja kaikki kolme kieliversiota julkaistaan viittomakielten lautakunnan (Kuurojen Liiton) www-sivuilla. Sihteerit keskustelevat Kotuksen www-sivujen toimituksen kanssa, voisiko vastineen (kommentin) julkaista myös Kotuksen sivuilla.

6. § Tukea kotoutumiseen selkoviittomisella -materiaali.

Irja Seilola vieraili kokouksessa esittelemässä C. O. Malm -keskuksen Selvi-hanketta, johon se on saanut 25 000 € avustusta Bovalliuksen säätiöltä vuonna 2021. Hanke on järjestänyt kaksi työpajaa Suomeen muista maista muuttaneiden kuurojen kanssa. Niistä ensimmäisessä, Kuurojen kansanopiston kanssa yhdessä pidetyssä pajassa selvitettiin, millaista tietoa Suomeen tulleet kuurot kokevat tarvitsevansa. Toisessa pajassa syvennyttiin siihen, millä tavalla heidän tarvitsemansa tieto olisi parasta

antaa. Työpajojen lisäksi hankkeessa tehtiin haastatteluja vastaanottokeskuksissa eri puolilla Suomea.

Hankkeen kohderyhmänä olivat erityisesti kuurot, jotka ovat jo kotimaassaan olleet muita kansalaisia selvästi heikommassa asemassa. He eivät ehkä ole esimerkiksi saaneet käydä koulua, ja heillä ei siksi välttämättä ole luku- ja kirjoitustaitoa. Osa heistä ei ole saanut mahdollisuutta omaksua viittomakieltäkään.

Pajoissa kävi ilmi kuurojen toivovan, että he Suomeen saavuttuaan voisivat saada tietoa aivan perusasioista Suomessa elämisestä. Olisi tarpeellista tietää esimerkiksi Suomen sään vaihtelevan hyvin paljon vuoden mittaan ja miten eri vuodenaikoina kannattaa pukeutua, kuinka tunnistan kaupassa eri elintarvikkeet kun en osaa lukea (suomea), tai kuinka apteekista voi ostaa lääkkeitä (tarvitsee reseptin) jne.

Hankkeessa tuotettiin kuusi videota, jotka on julkaistu [Viittomakielisessä kirjastossa](#) ja C. O. Malm -keskuksen [Youtube-kanavalla](#). Hankkeen jälkimmäisen työpajan tuloksena päädyttiin siihen, että asiat tulee esittää videoilla tiivistetysti ja selkeällä suomalaisella viittomakielellä viittoen. Työpajan osallistujien mukaan rajattu tietomäärä antaa mahdollisuuden päästä alkuun, minkä jälkeen osaa tehdä jatkokysymyksiä. Kansainvälisen viittomisen käyttämistä työpajaan osallistajat eivät pitäneet hyvänä ratkaisuna eivätkä myöskään sitä, että videosta tehtäisiin versioita usealla eri viittomakielellä. Videoihin on tulossa vielä tekstitys selkosuomella.

Tavaksi tarjota helppo tapa päästä katsomaan videot valikoitui tehdä mainoslehtinen, jossa on videoiden QR-koodi. Sen avulla videot löytää, vaikka ei osaisi lukea tai kirjoittaa suomea tai mitään muutaakaan kirjoitettua kieltä.

Keskustelussa nousi esille muun muassa tarve laatia "Kuuro maahanmuuttaja?" -tietopaketti Maahanmuuttovirastolle (Migri). Lisäksi tuotiin esille *Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus* [Hilman](#) mahdollinen rooli myös kuurojen maahanmuuttajien tukemisessä.

7. § Keskustelua jäsenten valinnasta kaudelle 1.6.2024–31.5.2027.

Keskusteltiin jäsenten valinnasta seuraavalle kolmivuotiskaudelle. Nykyisistä jäsenistä uudelle kaudelle on jatkamassa 3–4 jäsentä. Uusista jäsenistä yksi tulee edustamaan Ylen viittomakielisiä uutisia ja toinen (Kotuksen uutena päätöksenä)

Kuurojen Liittoa. Näiden lisäksi 2–3 uuden jäsenen löytämiseksi laadittiin ehdokaslista, jossa oli aiempaan tapaan huomioitu lukuisia eri valintakriteereitä.

Ehdotukset uusiksi kokoonpanoiksi Kotuksen viiteen kielilautakuntaan käsitellään ensin Kotuksen neuvottelukunnassa, minkä jälkeen Kotuksen johtaja Leena Nissilä tekee päätökset ja nimittää jäsenet.

Seuraavassa vielä lyhyesti valintaperusteet, joita viittomakielten lautakunta uutta kokoonpanoa ehdottaessaan noudattaa (osa kriteereistä tulee Kotusta koskevasta lainsäädännöstä):

Henkilö voi toimia lautakunnassa kaksi peräkkäistä kautta eli yhteensä kuusi vuotta. Jos lautakunnan toiminnan kannalta jonkin jäsenen jatkaminen tätä pidempään on erityisen tärkeää, voidaan harkita myös useampaa kautta.

Jäsenten valintakriteerejä:

- Lautakunnassa tulee olla saman verran naisia ja miehiä tai jompaakumpaa sukupuolta vähintään 40 %.
- Lisäksi pitää huomioida, että seuraavat asiat tulevat edustetuiksi:
 - suomalainen viittomakieli
 - suomenruotsalainen viittomakieli
 - kuurosokeiden käyttämät viittomakielen muodot
 - eri paikkakunnat
 - viittomakielen käytön eri osa-alueet (osaaminen, ammatit)
 - eri tahoja (instituutioita) mukana
 - vähintään yksi jäsenistä on väitöskirjan tehnyt tutkija
- Ylen viittomakielisillä uutisilla ja (1.6.2024 alkavalla kaudella myös) Kuurojen Liitolla on sovittu olevan vakipaikka lautakunnassa.

8. § Lasten ja nuorten mahdollisuus kasvaa viittomakieliseksi.

Kokouksessa 29.11.2023 oli päätetty, että jommassakummassa kevään kokouksista keskitytään tarkastelemaan sitä, kuinka kaukana toisistaan asuville lapsille ja nuorille voitaisiin tarjota viittomakielisiä ympäristöjä.

Päätös 2. Päätettiin, että toukokuun kokous pidetään tavallista lyhyempänä ja että sen jälkeen iltapäivällä järjestetään Viittomakieliset ympäristöt -työpaja. Pajan tavoitteeksi määritettiin kokemuksen ja tiedon jakaminen, eri tahoilla toimivien ihmisten yhteen saattaminen ja ratkaisujen löytäminen siihen, että lapsille ja nuorille voidaan tarjota viittomakielisiä ympäristöjä.

Työpajaan kutsutaan osallistujiksi lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä henkilöitä kouluista, järjestöistä ja yhdistyksistä sekä lasten ja nuorten vanhempia.

9. § Yhteenvetoa 29.11.2023 järjestetystä mukautetun viittomisen työpajasta.

Viittomakielten lautakunta järjesti 29.11.2023 klo 12.30–17.00 työpajan *Sopeutettu, mukautettu, selko-... Työpaja viittomakielen muuntamisen ilmiöistä* (ohjelma löytyy pöytäkirjasta [29.11.2023](#)). Yhteenvetoa työpajasta:

- 30 osallistujaa, joista 21 oli lautakunnan ulkopuolisia henkilöitä. Kutsutut edustivat laajasti eri tahoja, joiden työhön mukautetun viittomisen käyttäminen kuuluu. Mukana oli myös kielen tutkimuksen edustajia.
- Paja videoitiin, ja nauhoitusta voi pyytää tutkimuskäyttöön Kuurojen Liitosta (yhteyshenkilö Leena Savolainen).
- Työpajassa käydystä keskustelusta oli tarkoitus laatia yhteenveto, mutta sihteerien työaikaan kohdistuneiden leikkausten vuoksi tätä ei voitukaan toteuttaa.
- Danny de Weerd (Humak) on 15.2.2024 julkaissut videoblogin [Selkokieli](#), jossa hän käsittelee joitakin pajan teemoista.
- Verkkokyselyllä saatu palaute:
 - Suomalaisen ja suomenruotsalaisen viittomakielen käyttäminen rinnakkain pajan kielinä ilman tulkkausta oli monille mielenkiintoinen kokemus. Osa kuitenkin koki, ettei aina ymmärtänyt ihan kaikkea.
 - Pajassa oli ajallisesti enemmän kaikkien osallistujien kesken käytyä keskustelua ja vähemmän ryhmätyöskentelyä. Osa piti tästä tavasta ja osa olisi toivonut enemmän ryhmätyöskentelyä.
 - Kaikki toivoivat lisää vastaavankaltaisia työpajoja – joko jatkopaja samasta aiheesta tai paja jostakin toisesta aiheesta. Kommentti ”tällaisia ei kukaan nykyään järjestä” toistui, millä tarkoitettiin, että tarvetta yhteenkokoontumisille olisi.

10. § Muut asiat.

- a) Kotus järjesti kielilautakuntien yhteisen kehittämiskokouksen Kotuksen tiloissa 20.12.2023 (ks. Kotuksen uutinen [21.12.2023](#)). Viittomakielten lautakunnasta osallistuivat Sanna Paasonen, Thomas Sandholm, Lena Wenman, Elin Westerlund ja sihteeri Maria Andersson-Koski.

Kokouksessa luotiin katsaus kunkin lautakunnan toimintatapoihin ja keskeisimpiin aihepiireihin, joita ne kokouksissaan käsittelevät. Lisäksi keskusteltiin muun muassa lautakuntien välisestä yhteistyöstä sekä lautakuntien työn näkyvyydestä ja avoimuudesta. Mukana kokouksessa oli myös [karjalan kielen asiantuntijatyöryhmän](#) edustaja.

- b) Kuurojen valtakunnalliset kulttuuripäivät järjestetään Helsingissä 10.–12.5.2024.

Päätös 3. Päätettiin esitellä lautakunnan toimintaa Kuurojen kulttuuripäivillä 11.5.2024. Esittelijöiksi lupautuivat Sanna Paasonen, Pekka Pasanen ja Lena Wenman. Sihteeri hoitaa pöydän varauksen.

11. § Ilmoitusasiat.

- a) Tilastotietoa opiskelutulkkauksesta (ks. **LIITE 1**) sekä vuoden 2023 tiedoilla päivitetty tilasto tulkkaukseen oikeutettujen henkilöiden määrästä ikäryhmittäin (ks. **LIITE 2**).
- b) Väitöskirjat
- Sivunen, Nina ([2023](#)). Kuurojen turvapaikanhakijoiden kokemukset, multimodaalinen vuorovaikutus ja kielikäsityksien muokkautuminen suomalaisessa turvapaikkaprosessissa. Väitöskirja, Soveltavan kielentutkimuksen keskus (Solki), Jyväskylän yliopisto.
 - Rantapää, Minna ([2024](#)). Supportive strategies used by family members and formal caregivers in social interaction with deaf people with dementia. Väitöskirja, Lääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto.
- c) Muut tieteelliset julkaisut
- Andersson-Koski, M., & Nordman, L. ([2023](#)). Translation as Language Making in Sign Language Revitalisation. I E. Lillqvist, M. Eronen-Valli, V. Manninen, N. Nissilä, & E. Salmela (Red.), Communicating with Purpose. VAKKI Publications; Nr. 15: 10–27. Vakki.
 - Rissanen, T., Rainò, P. & Takkinen, R. ([2024](#)). Early Research on Finnish Sign Language: In the Footsteps of Great Role Models. *Sign Language Studies* 24 (2): 362–375. Gallaudet University Press.
- d) Poimintoja Ylen uudesta viittomakielisestä ohjelmatarjonnasta (ohjelmista monet on julkaistu lautakunnan kokouksen 29.11.2023 jälkeen)
- [Luukun avaus 7](#), BUU-klubben. Suomenruotsalaisella viittomakielellä viitottu osuus alkaa kohdasta 1:27. Näyttelijä: Janne Kankkonen. Julkaistu Yle Areenassa 7.12.2023.
 - [Viitotaan Maisan ja Lauran kanssa](#), kausi 3, 4 jaksoa. Kielet: suomalainen viittomakieli ja suomi, ei tekstitystä. Ylen ja Viittomakielisen kirjaston yhteistuotanto, julkaisupäivä 30.11.2023.

- [Ihmeellinen ihminen](#) (viittomakielelle tulkattu, viittoja Marko Vuoriheimo), 8 jaksoa. Julkaistu Yle Areenassa 30.11.2023.
 - Uuden musiikin kilpailu 2024: [UMK24 \(selostus viittomakielellä\)](#), Ylen uutinen [6.2.2024](#), Kuurojen Liiton uutinen [5.2.2024](#).
 - [Nalle – viitotaan ja leikitään](#), 6 jaksoa. Kielet: suomalainen viittomakieli ja suomi, ei tekstitystä. Tuottanut Yle, julkaistu Yle Areenassa 12.2.2024.
 - [Millä mennään?](#) (viittomakielelle tulkattu), 5 jaksoa. Yle Areena 24.1.2024.
 - Pikku Kakkonen viittomakielellä, Yle Areena.
 - [Jäljet lumihangessa](#) (Spåren i snö), 12.2.2024
 - [Joulualmistelut](#) (Julförberedelser), 15.12.2023
 - [Eskaritaidot](#) (Färdigheter i förskolan), 23.9.2023
 - [Heijastin](#) (Reflexbricka), 23.9.2023
 - [Supersankarileikki](#) (Leka superhjärte), 22.6.2023
 - [Juhlat](#) (Kalaset), 27.3.2023
 - [Kehotunnekasvatus viittomakielellä](#) (käännös ja viittominen suomalaisella viittomakielellä: Aino Laiho). Julkaistu Yle Areenassa 22.6.2023.
 - "Jag är både den döva Sigrid och den hörande versionen av mig själv" [23.9.2023](#). Himlaliv, Yle Arenan.
 - "Olen sekä kuuro Sigrid että itseni kuuleva versio", [23.9.2023](#). Taivaallista menoa, Yle Areena.
 - Efter nio, [jakso 8](#): Sauli Koskinen: Näin silmien loistavan otsalampun valossa, kohdasta 30:19 alkaa Robin Hännisen haastattelu, jossa hän kertoo toimimisestaan suomenruotsalaista viittomakieltä käyttävänä selostajana UMK:n suorassa lähetyksessä. Yle Areena 11.3.2024.
- e) Humak ([2024](#)). *Viittomakielen päivä 12.2. – Julkaisemme vlogoja viittomakielestä koko viikon ajan*
- Danny de Weerd: [Viittomakieli ja monikielisyys](#)
 - Arttu Liikamaa: [Viittomakielen tulkkauksen loppukoe ja työelämäpätevyys](#)
 - Danny de Weerd: [Selkokieli](#)
 - Danny de Weerd: [Kieli ja modaliteetti](#)
- f) Kaksi videota ruotsalaisesta viittomakielestä.
- 15 minuter på teckenspråk. Vem har makten över teckenspråket? [11.3.2024](#). SVT, Sverige.
 - Hur bildas nya tecken? – DJUPDYK. [27.11.2023](#). UR (Utbildningsradion), Sverige.

- g) Lokakuun lopussa julkaistaan ensimmäinen osa Jyväskylän yliopiston suomenruotsalaisen viittomakielen korpuksesta. Julkaisujuhlasta tiedotetaan myöhemmin lisää.

12. § Seuraava kokous.

Seuraava kokous pidetään aamupäivällä 10.5.2024 (alkaen klo 10). Iltapäivällä järjestetään Viittomakieliset ympäristöt -työpaja.

13. § Kokouksen päättäminen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.41.

Vakuudeksi

Leena Savolainen

sihteeri

Sanna Paasonen

puheenjohtaja

Liite 1. 11. § Ilmoitusasiat, a) Tilastotietoa opiskelutulkkauksesta.

Tulkkien lukumäärä tulkin resurssin ja tulkin osaamisalueen mukaan v. 2014-2023

- tulkin resurssitieto on saatavilla vuodesta 2018 alkaen.
- vuosina 2018 ja 2021 muutettiin tulkkitalaston poimintaehtoja

	Tulkkien määrä yht.	kokopäiväiset	osa-aikaiset	seminaaritulkkkaus	TYÖELÄMÄTULKKAUS
2014	816			519	655
2015	861			523	671
2016	867			525	674
2017	878			529	679
2018	798	547	261	497	581
2019	797	509	297	494	590
2020	806	516	360	490	596
2021	749	544	223	477	560
2022	719	613	295	500	585
2023	782	561	243	482	579

Lisätietoa / tulkkien lukumäärä

- tilastotietoja on saatavilla vuodesta 2014 alkaen
- tilasto on muodostettu tulkin osaamisalueen mukaan
- opiskelutulkkauksetietoa ei ole suoraan poimittavissa, mutta tulkin tietoihin tallennetaan esimerkiksi osaamisaluetieto "kongressi- ja seminaaritulkkaus"
- tulkin resurssitieto on saatavilla vuodesta 2018 alkaen
- vuosina 2018 ja 2021 muutettiin tulkkitalaston poimintaehtoja

Nämä tilastotiedot on saatu Kelan analytiikkayksiköstä 27.2.2024.

Käytetyt opiskelutulkaustunnit 2018–2023

Viittomakieli

	Yhteensä käytetyt tunnit	suomi	ruotsi	tieto puuttuu	muu
2018	96540	92385	4155		
2019	101177	96430	4747		
2020	78541	73903	4595	44	
2021	82230	76895	5147		188
2022	79167	75305	3862		
2023	71401	69163	2238		

Kirjoitustulkaus

	Yhteensä käytetyt tunnit	suomi	ruotsi	tieto puuttuu	muu
2018	5806	5437	369		
2019	4217	3925	291		
2020	7099	6741	357		
2021	7337	6315	834		188
2022	5492	4917	575		
2023	2906	2786	120		

Lisätietoa / käytetyt opiskelutulkaustunnit

- tilastotietoja on saatavilla vuodesta 2016 alkaen

- kirjoitustulkaustuotteita ei ole eriteltävissä muista tulkaustuotteista ennen vuotta 2018

Nämä tilastotiedot on saatu Kelan analytiikkayksiköstä 27.2.2024.

Myönteisen tulkkauspäätöksen saaneet (henkilöiden lukumäärä vuosittain)

	Yhteensä	kuulovammaiset	kuulonäkövammaiset	puhevammaiset
2010	188	170	10	8
2011	177	163	9	5
2012	170	159	6	5
2013	139	122	7	10
2014	152	120	7	25
2015	142	118	6	18
2016	160	129	3	28
2017	147	118	8	21
2018	148	112	10	16
2019	178	144	9	25
2020	137	115	6	16
2021	137	113	7	17
2022	109	87	10	12
2023	101	79	5	17

Myönteisen tulkkauspäätöksen saaneet (henkilöiden lukumäärä ikäryhmittäin)

	yhteensä	10-14v	15-19v	20-24v	25-29v	30-34v	35-39v	40-44v	45-49v	50-54v	55-59v	60-64v	65-69v	70-74v	75-79v
2010	188	1	62	49	27	18	11	7	6	6	0	1	0	0	0
2011	177	0	34	40	29	26	16	16	12	1	2	0	1	0	0
2012	170	0	51	33	19	23	14	15	5	4	4	0	1	0	1
2013	139	0	28	26	21	11	12	16	9	8	7	0	0	1	0
2014	152	0	38	36	15	17	14	8	9	6	6	1	0	2	0
2015	142	0	26	39	18	12	16	12	8	7	3	0	0	1	0
2016	160	0	42	36	17	21	13	15	8	3	2	2	0	1	0
2017	147	0	27	35	24	16	12	14	6	7	1	4	0	1	0
2018	148	0	32	29	26	16	17	12	6	4	3	2	0	0	1
2019	178	0	34	26	22	17	20	25	15	12	3	3	0	0	1
2020	137	0	29	22	20	12	10	17	12	7	5	2	0	0	1
2021	137	0	25	20	21	22	12	20	6	6	2	1	1	0	1
2022	109	0	26	17	13	9	15	10	10	5	4	0	0	0	0
2023	101	0	26	17	9	11	16	9	7	4	2	0	0	0	0

Myönteisen tulkkauspäätöksen saaneet (henkilöiden lukumäärä hankinta-alueittain)

	Etelä-Suomi	Itä-Suomi	Lounais-Suomi	Länsi-Suomi	Pohjois-Suomi	YHT.
2010	70	24	39	31	24	188
2011	72	20	33	27	25	177
2012	64	26	41	25	14	179
2013	60	18	31	21	9	139
2014	61	16	36	20	19	152
2015	120	0	0	0	22	142
2016	123	0	0	0	37	160
2017	119	0	0	0	28	147
	UUSIMAA	ITÄINEN	KESKINEN	LÄNTINEN / POHJANMAA	POHJOINEN	
2018	50	8	33	27 / 16	14	148
2019	78	14	28	45 / 5	8	178
2020	66	12	15	34 / 7	3	137
2021	67	8	17	26 / 12	7	137
2022	51	6	18	15 / 8	10	109
2023	56	6	9	18 / 5	6	101

Myönteisen tulkkauspäätöksen saaneet (saajan kielivalinta)

	yhteensä	SUOMI	RUOTSI	MUU
2010	188			
2011	177	174	3	
2012	170	162	8	
2013	139	134	5	
2014	152	145	7	
2015	142	137	5	
2016	160	155	5	
2017	147	144	3	
2018	148	141	7	
2019	178	172	6	
2020	137	126	11	
2021	137	126	10	1
2022	109	103	6	
2023	101	96	5	

Lisätietoa / myönteisen opiskelutulkkauspäätöksen saaneet

- muuttujasta "saajatyyppi" voi erotella kuulo-, kuulonäkö- ja puhevammaiset
- koulutuksesta ei ole saatavilla tilastoja
- tiedon muodostuminen "hankinta-alueesta" on vaihdellut eri vuosina
- asiakkaan kieli-tietoa ei ole saatavilla vuodelta 2010

Nämä tilastotiedot on saatu Kelan analytiikkayksiköstä 27.2.2024.

